

UCHWAŁA

Dnia 28 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Jacek Wygoda (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Bednarek

ławnik Rafał Wójcicki

Protokolant Justyna Jarocka

w sprawie **M. M.** prokuratura Prokuratury Rejonowej w W.

po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej na posiedzeniu w dniu 28 listopada 2018 r. zażalenia z dnia 16 sierpnia 2018 r. pełnomocnika oskarżyciela subsydiarnego J. S. adwokata J. L. na uchwałę Sądu Dyscyplinarnego dla Prokuratorów z dnia 23 lipca 2018 r., sygn. akt PK I SD [...], odmawiającą zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora M. M. na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k.

Uchwalił:

1. uchylić zaskarżoną uchwałę Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z dnia 23 lipca 2018 r., sygn. akt PK I SD [...] w części dotyczącej nie wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Rejonowej w W. - M. M. o to, że jako funkcjonariusz publiczny, w okresie od marca 2014 roku do 31 lipca 2016 roku w W., działając wspólnie i w porozumieniu, przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając obowiązku, doprowadził do zagrożenia mienia, zdrowia i życia J. S., jego rodziny, a także współpracowników poprzez zaniechanie ścigania przestępstw popełnionych przeciwko J.S., polegających na kierowaniu wobec niego gróźb karalnych, zastraszaniu jego współpracowników, próbę uprowadzenia go i przekazać w tym zakresie sprawę do

ponownego rozpoznania Sądowi Dyscyplinarnemu przy Prokuratorze Generalnym,

2. w pozostałym zakresie uchwałę Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym sygn. akt PK I SD [...] utrzymuje w mocy

UZASADNIENIE

Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym, uchwałą z dnia 23 lipca 2018 r., nie uwzględnił wniosku adw. J. L. – pełnomocnika oskarżyciela subsydiarnego J. S. z dnia 22 stycznia 2018 r. o wydanie uchwały zezwalającej na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej M. M. – prokuratura Prokuratury Rejonowej w W., za czyn polegający na tym, że jako funkcjonariusz publiczny, w okresie od marca 2014 roku do 31 lipca 2016 roku w W., działając wspólnie i w porozumieniu, przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając obowiązku, doprowadził do zagrożenia mienia, zdrowia i życia J. S., jego rodziny, a także współpracowników poprzez zaniechanie ścigania przestępstw popełnionych przeciwko J. S., polegających na kierowaniu wobec niego gróźb karalnych, zastraszaniu jego współpracowników, próbę uprowadzenia go.

Sąd Dyscyplinarny uznał, że w materiale dowodowym przedstawionym przez J. S. i jego pełnomocnika adw. J. L., „poza powołaną w subsydiarnym akcie oskarżenia sygnaturą PR 1 Ds. [...] (poprzednio I Ds. [...]) Prokuratury Rejonowej w K., nie wskazano precyzyjnie innych prawomocnie zakończonych postępowań przygotowawczych, związanych z zarzutami sformułowanymi wobec prokuratora Prokuratury Rejonowej w W. – M. M. a które to postępowania miały być dwukrotnie umarzane na etapie postępowania przygotowawczego”.

Sąd Dyscyplinarny I instancji, celem ustalenia czy w rozpoznawanej przez siebie sprawie zaistniała tożsamość czynów opisanych we wniosku o uchylenie immunitetu prokuratorowi M. M. oraz w ewentualnych innych postanowieniach o umorzeniu postępowań przygotowawczych, wystąpił z zapytaniem do wskazanych przez J. S. i jego pełnomocnika J. L., jednostek organizacyjnych prokuratury.

Z ustaleń Sądu Dyscyplinarnego wynika, że postępowanie przygotowawcze, częściowo tożsame przedmiotowo z zarzutem sformułowanym wobec M. M. we wniosku o zezwolenie na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej z dnia 22 stycznia 2018 roku,

sporządzone przez adw. J. L. prowadzone było jedynie w Prokuraturze Rejonowej w K. i zostało prawomocnie umorzone w dniu 30 czerwca 2016 roku, pod sygn. akt PR 1 Ds. [...].

Pozostałe z postępowań przygotowawczych odnośnie, których dokonał ustaleń Sąd Dyscyplinarny, nie dotyczyły podejrzenia popełnienia przez prokuratora M. M. czynów zabronionych wskazanych we wniosku o wyrażenie zgody na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej ale innych funkcji publicznych np. Prezydenta miasta W., Inspekcji Transportu Drogowego itd. Ponadto na posiedzeniu Sądu Dyscyplinarnego J. S. i jego pełnomocnik złożyli dokumenty w postaci: kopii adresowanych do Prezydenta RP zawiadomień z dnia 4 i 12 kwietnia 2018 roku, dot. szeregu przestępstw jakich mieli dopuścić się funkcjonariusze publiczni z województwa [...], kopii sporządzonego w dniu 23 czerwca 2014 roku w postępowaniu o sygn. akt Ds. [...] Prokuratury Rejonowej w B. protokołu przesłuchania w charakterze świadka A. Z., jak również nośnik z wyemitowanym w dniu 14 marca 2017 roku nagraniem audycji pt. „[...]” M. [...] oraz wywiadami udzielonymi lokalnej T..

W ocenie Sądu Dyscyplinarnego także te materiały nie miały żadnego znaczenia dowodowego umożliwiającego przyjęcie, że zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przez prokuratora M. M. przypisanych mu we wniosku o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej czynów, który to wniosek był konsekwencją wniesienia przez pełnomocnika J. S. – adw. J. L., subsydiarnego aktu oskarżenia, przeciwko m. in. prokuratorowi M. M. o przestępstwo z art. 231 § 1 k.k. Sąd Dyscyplinarny porównując ze sobą treść wniosku i treść subsydiarnego aktu oskarżenia, z treścią prawomocnego postanowienia o umorzeniu śledztwa w sprawie o sygn. akt 1 PR [...] (Prokuratura Rejonowa w K.), które to postanowienie wydane w trybie art. 330 § 2 k.p.k. dało podstawę J. S. do wniesienia aktu oskarżenia przeciwko prokuratorowi M.M. w trybie określonym w art. 55 § 1 k.p.k. – uznał, że subsydiarny akt oskarżenia przeciwko prokuratorowi M. M., nie został wniesiony skutecznie, gdyż zakres postępowania przygotowawczego 1 PR [...] zakończone powyższym umorzeniem „jest znacznie węższy niż zarzut sformułowany we wniosku o uchylenie immunitetu, zaś subsydiarny akt oskarżenia może obejmować nawet popełnienie tylko tego czynu, a w związku, z którym prokurator ponownie umorzył postępowanie.

Według Sądu Dyscyplinarnego zarzut sformułowany we wniosku o uchylenie immunitetu prokuratorowi M. M., obejmuje bowiem czasookres od 2014 roku do 31 lipca

2016 roku oraz dodatkowe elementy dotyczące: „działania wspólnie i w porozumieniu”, „przekroczenia uprawnień” oraz wielu szczegółowych zachowań, które nie stanowiły przedmiotu śledztwa o sygn. PR I Ds. [...] Prokuratury Rejonowej w K. (t. II k. 364).

Powyższe okoliczności stanowią według Sądu I instancji braki, które dyskwalifikują możliwość wydania „uchwały pozytywnej” (t. II, k. 365), tj. zezwalającej zgodnie z wnioskiem pełnomocnika na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora M. M..

Zażalenie na powyższą uchwałę wniósł pełnomocnik J. S., zarzucając m. in.: bezpodstawne ustalenie, że brak jest tożsamości podmiotowo-przedmiotowej pomiędzy zarzutami kierowanymi wobec oskarżonego M. M. w subsydiarnym akcie oskarżenia a zarzutami, które były do tej pory przedmiotem postępowania prokuratorskiego w sytuacji, gdy związek ten wynika wprost ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego.

Powołując się na ten zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonej uchwały i przekazanie sprawy Sądowi Dyscyplinarnemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

W pierwszej kolejności zauważyć należy, że chociaż skarżący określa wniesiony przez siebie środek odwoławczy jako skierowany przeciwko całości uchwały Sądu Dyscyplinarnego (sygn. akt PK I SD [...]) z 23 lipca 2018 r., to z treści zawartych w nim zarzutów i z uzasadnienia zażalenia bezspornie wynika, że faktycznie zaskarżono uchwałę Sądu Dyscyplinarnego jedynie co do odmowy wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora M. M., za czyn polegający na tym, że jako funkcjonariusz publiczny, w okresie od marca 2014 roku do 31 lipca 2016 roku w W., działając wspólnie i w porozumieniu, przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając obowiązku, doprowadził do zagrożenia mienia, zdrowia i życia J. S., jego rodziny, a także współpracowników poprzez zaniechanie ścigania przestępstw popełnionych przeciwko J. S., polegających na kierowaniu wobec niego gróźb karalnych, zastraszania jego współpracowników, próbę uprowadzenia go.

Sąd Najwyższy Izba Dyscyplinarna działając w niniejszej sprawie, kierując się zasadą wynikającą z art. 118 k.p.k., rozpoznał zażalenie pełnomocnika jedynie w odniesieniu do wskazanego powyżej czynu, to jest w granicach zaskarżenia uznając jednocześnie, że uchwała Sądu Dyscyplinarnego z 23 lipca 2018 r. (sygn. akt PK I SD [...]), w odniesieniu do pozostałych pięciu czynów opisanych we wniosku pełnomocnika

o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej M. M., wobec jej niezaskarżenia uprawomocniła się.

Oceniając bardzo lakoniczną zresztą argumentację pełnomocnika zawartą w uzasadnieniu wywiedzionego zażalenia zgodzić się należy z tym, że w zaskarżonej uchwale Sąd Dyscyplinarny nie dokonał merytorycznej oceny zachowań prokuratora M. M., co do których prowadzone było przez Prokuraturę Rejonową w K. umorzone w trybie art. 330 § 2 k.p.k. śledztwo sygn. akt PR 1 Ds. [...], a swoje rozstrzygnięcie oparł jak napisano to w uzasadnieniu zażalenia ” skupiając się jedynie na zagadnieniach formalnych” .

Z treści uzasadnienia uchwały i z zawartości akt postępowania w sprawie wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora M. M. wynika, że zgromadzony w toku wyżej wymienionego śledztwa materiał dowodowy faktycznie nie był przedmiotem oceny czy zawiera dowody dostatecznie uzasadniające podejrzenie popełnienia przestępstwa przez prokuratora M. M., o którym mowa w pierwszym i drugim tirecie wniosku pełnomocnika o wyrażenie zgody na pociągnięcie wymienionego do odpowiedzialności karnej.

Niewątpliwie obowiązkiem sądu dyscyplinarnego w postępowaniu wywołanym wnioskiem o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora zawsze jest zbadanie zgłoszonych mu przez wnioskodawcę dowodów, w celu stwierdzenia, czy zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa przez prokuratora (art. 135 § 6 ustawy z dnia 23 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze – Dz. U. 2017 r., poz. 1767 ze zm. dalej jako - Prawo o prokuraturze). W realiach niniejszej sprawy, wywołanej przecież wnioskiem skierowanym przez adw. J. L., w związku z subsydiarnym aktem oskarżenia przeciwko M. M. wniesionemu po ponownym umorzeniu przez Prokuraturę Rejonową w K. śledztwa (sygn. akt 1 PR Ds. [...]), Sąd Dyscyplinarny rozpoznając wniosek winien odnieść się do zebranego w toku wyżej wymienionego śledztwa materiału dowodowego, a nie jak to uczynił, poprzestać na ustaleniu, że skoro zarzut sformułowany we wniosku jest tylko częściowo tożsamy z przedmiotem śledztwa PR 1 Ds. [...], nie można uznać, iż spełniony został warunek „tożsamości czynów” (t. II, k. 364).

Niepełna tożsamość czynów określonych we wniosku o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej, a nawet ich wadliwy opis, z czynem opisanym w petitum postanowienia o umorzeniu śledztwa, wydanym w trybie art. 330 § 2 k.p.k., w związku z którym to orzeczeniem skierowano subsydiarny akt oskarżenia, nie zwalniała

Sądu Dyscyplinarnego od zbadania czy zgromadzony w toku dwukrotnie umorzonego śledztwa materiał dowodowy daje podstawę do przyjęcia, iż zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa przez wskazanego we wniosku pełnomocnika prokuratora.

Ponieważ jak wynika z uzasadnienia zaskarżonej uchwały Sąd Dyscyplinarny nie przeprowadził w ogóle oceny materiału zgromadzonego w toku śledztwa PR 1 Ds. [...] (Prokuratura Rejonowa w K.) ujawnionych na posiedzeniu w dniu 23 lipca 2018 r. (tom. II k.357 verte), nie dołączając zresztą ich uwierzytelnionej kopii do akt postępowania w niniejszej sprawie, uznać należy iż w sprawie z uwagi na opisane powyżej braki postępowania dowodowego zachodzi konieczność przeprowadzania na nowo w całości przewodu sądowego w zakresie wskazanym w petitum niniejszej uchwały. W toku ponownego postępowania Sąd I instancji winien dokonać samodzielnej oceny dowodów zgromadzonych w śledztwie sygn.. akt PR 1 Ds. [...] (Prokuratura Rejonowa w K.) i ewentualnie w trybie art. 135 § 6 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r Prawo o prokuraturze (tj. Dz.U 2017.1767 ze zm.) przeprowadzić inne dowody i ustalić, czy istnieją podstawy do przyjęcia, że zachodzi lub nie zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa przez prokuratora M. M., określonego we wniosku pełnomocnika J. S. w zakresie wskazanym w petitum postanowienia o umorzeniu śledztwa sygn. akt 1 PR [...] (Prokuratura Rejonowa w K.).

Z tych też powodów należało podjąć uchwałę o treści jak w sentencji.